

ZAWIADOMIENIE KOMISJI

Pytania i odpowiedzi dotyczące wdrożenia nowych przepisów UE dotyczących etykietowania wina w następstwie zmiany rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/33

(C/2023/1190)

Niniejszy dokument zawiera odpowiedzi techniczne na pytania otrzymane przez służby Komisji i omówione z ekspertami z państw członkowskich w związku ze stosowaniem przepisów dotyczących etykietowania win wprowadzonych rozporządzeniem (UE) 2021/2117 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾ (zwanym dalej również „zmienionym rozporządzeniem o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych”).

Niniejszy dokument ma na celu wsparcie organów krajowych i przedsiębiorstw w stosowaniu przepisów UE. Do dokonywania obowiązującej wykładni prawa Unii upoważniony jest jedynie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Spis treści

	Strona
Pytania ogólne	1
Wykaz składników	4
Informacja o wartości odżywczej	7
Etykietowanie elektroniczne	9

Pytania ogólne

- 1) *Jaki jest związek między rozporządzeniem (UE) nr 1308/2013 a rozporządzeniem (UE) nr 1169/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁾ w odniesieniu do etykietowania wykazu składników i informacji o wartości odżywczej?*

Art. 118 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków dotyczący stosowania przepisów horyzontalnych stanowi, że rozporządzenie (UE) nr 1169/2011 (zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie informacji o żywności”) ma zastosowanie do etykietowania i prezentacji produktów w sektorze wina, chyba że rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych stanowi inaczej. Oznacza to, że w przypadku braku przepisów szczegółowych określonych w przepisach sektorowych dotyczących wina zastosowanie mają przepisy ogólne dotyczące etykietowania i prezentacji określone w rozporządzeniu w sprawie informacji o żywności. Podobnie rozporządzenie w sprawie informacji o żywności zawiera ten sam przepis w art. 1, który stanowi, że rozporządzenie w sprawie informacji o żywności stosuje się bez uszczerbku dla wymogów dotyczących etykietowania, przewidzianych w szczególnych przepisach unijnych mających zastosowanie do szczególnych środków spożywczych.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2117 z dnia 2 grudnia 2021 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina i (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 262).
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2021.435.01.0262.01.POL

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671).
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1308&qid=1697529611776>

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18).
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=celex%3A32011R1169>

W związku z tym w odniesieniu do informacji o wartości odżywczej zastosowanie mają przepisy dotyczące informacji o żywności, w szczególności odpowiednie przepisy art. 30–35 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności, z wyjątkiem przepisu szczegółowego, określonego w zmienionym rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, umożliwiające ograniczenie informacji o wartości odżywczej umieszczonej na opakowaniu lub etykiecie do wartości energetycznej oraz podawanie pełnej informacji o wartości odżywczej za pomocą środków elektronicznych.

W odniesieniu do wykazu składników przepisy dotyczące informacji o żywności również mają zastosowanie, w szczególności odpowiednie przepisy art. 18, 20, art. 21 ust. 1 i art. 22 oraz załączniki VI–VIII, z wyjątkiem przepisów szczegółowych określonych w zmienionym rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych zezwalających na podawanie wykazu składników za pomocą środków elektronicznych, oraz w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2019/33⁽⁴⁾, w szczególności w art. 40 (prezentacja na etykiecie), art. 41 (etykietowanie substancji powodujących alergie), art. 48a (wskazanie składników wina i określenia, które należy stosować) oraz w załączniku I (określenia dotyczące substancji powodujących alergie).

2) *W jaki sposób powinny być prezentowane na etykiecie nowe obowiązkowe informacje?*

Informacja o wartości odżywczej i wykaz składników – jako obowiązkowe dane szczegółowe określone w art. 119 zmienionego rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych – muszą być prezentowane zgodnie z art. 40 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/33, tj. umieszczane na pojemniku w tym samym polu widzenia, co pozostałe obowiązkowe dane szczegółowe, by były jednocześnie czytelne bez konieczności odwracania pojemnika, w formie nieusuwalnych znaków, a dane te muszą być wyraźnie wyodrębnione z otaczającego je tekstu lub obrazów graficznych.

W przypadku gdy wszystkie obowiązkowe informacje prezentuje się na opakowaniu lub załączonej etykiecie, obowiązkowe dane szczegółowe, które należy umieścić w tym samym polu widzenia, są zatem następujące: (i) nazwa kategorii produktu sektora wina (w tym w stosownych przypadkach określenie „odalkoholizowany”/„częściowo odalkoholizowany”), z wyjątkiem przewidzianym w art. 119 ust. 2 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych w odniesieniu do niektórych win objętych chronioną nazwą pochodzenia lub chronionym oznaczeniem geograficznym; (ii) termin „chroniona nazwa pochodzenia (ChNP) lub „chronione oznaczenie geograficzne” (ChOG) oraz ich nazwy w odniesieniu do win objętych ChNP/ChOG; (iii) rzeczywista objętościowa zawartość alkoholu; (iv) wskazanie miejsca wytworzenia; (v) nazwa butelkującego lub, w przypadku określonych kategorii produktów (4, 5, 6, 7), nazwę producenta lub dostawcy, stosownie do przypadku; (vi) zawartość netto; (vii) zawartość cukru w przypadku kategorii win musujących (4, 5, 6, 7); (viii) informacja o wartości odżywczej; (ix) wykaz składników; (x) data minimalnej trwałości produktów sektora wina, które poddano procesowi dealkoholizacji.

W przypadku gdy informację o wartości odżywczej lub wykaz składników podaje się za pomocą środków elektronicznych, na etykiecie należy umieścić – w tym samym polu widzenia, co pozostałe obowiązkowe dane szczegółowe – link (kod QR lub podobny) do informacji o wartości odżywczej lub wykazu składników.

W przypadku gdy pełną informację o wartości odżywczej podaje się za pomocą środków elektronicznych, wartość energetyczną, która musi być prezentowana na opakowaniu lub na etykiecie, należy umieścić w tym samym polu widzenia, co pozostałe obowiązkowe dane szczegółowe.

W przypadku gdy pełny wykaz składników podaje się za pomocą środków elektronicznych, substancje powodujące alergie lub reakcje nietolerancji muszą być umieszczane na opakowaniu lub na etykiecie, lecz niekoniecznie w tym samym polu widzenia, co pozostałe obowiązkowe dane (zastosowanie ma odstępstwo określone w art. 40 ust. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/33).

Odstępstwo dotyczące umieszczania określonych obowiązkowych danych szczegółowych poza obrębem tego samego pola widzenia, przewidziane w art. 40 ust. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/33, ma również zastosowanie do wskazania importera, numeru partii i daty minimalnej trwałości (w przypadku win odalkoholizowanych).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/33 z dnia 17 października 2018 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do wniosków o objęcie ochroną nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych i określeń tradycyjnych w sektorze wina, procedury zgłaszania sprzeciwu, ograniczeń stosowania, zmian w specyfikacji produktu, unieważnienia ochrony oraz etykietowania i prezentacji (Dz.U. L 9 z 11.1.2019, s. 2).
https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2019/33/oj

- 3) *Na których winach i na jakim etapie wprowadzania do obrotu musi być umieszczana informacja o wartości odżywczej i wykaz składników w dniu rozpoczęcia stosowania nowych przepisów dotyczących etykietowania? Np. czy dotyczy to wina w zbiornikach lub beczkach czy tylko wina butelkowego?*

Co do zasady stosowanie tych nowych obowiązkowych danych szczegółowych obowiązuje w odniesieniu do win wprowadzonych do obrotu od odpowiedniej daty rozpoczęcia stosowania określonej w rozporządzeniu (UE) 2021/2117, tj. 8 grudnia 2023 r. Wina „wyprodukowane” przed tą datą mogą jednak – do wyczerpania zapasów – nadal być wprowadzane do obrotu zgodnie z wymogami dotyczącymi etykietowania obowiązującymi przed dniem 8 grudnia 2023 r.

Zgodnie z art. 2 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności „obowiązkowe informacje na temat żywności” oznaczają dane szczegółowe, które muszą być przekazane konsumentowi końcowemu; ma to zastosowanie niezależnie od pojemnika, w którym wprowadza się żywność do obrotu. Przepis ten ma zastosowanie również do wina. Zakres odpowiedzialności podmiotów w łańcuchu dostaw w zakresie etykietowania i prezentacji produktów wyjaśniono w art. 8 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności, a w szczególności w ust. 7.

- 4) *Kiedy wino można uznać za „wyprodukowane”?*

Zgodnie z przepisami UE produkcja wina obejmuje nie tylko fermentację alkoholową, ale potencjalnie również wdrażanie pewnych praktyk enologicznych. Art. 80 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych odnosi się do praktyk enologicznych, które należy stosować „w produkcji i konserwowaniu produktów wymienionych w załączniku VII część II”, a dalej wyszczególnia się w nim, że praktyki enologiczne są stosowane wyłącznie do celów zapewnienia właściwej fermentacji winiarskiej, odpowiedniego konserwowania lub właściwego dojrzewania produktu. W rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2019/934 ⁽⁵⁾ wprowadza się analogiczne powiązanie z produkcją i konserwowaniem – w art. 1 (zakres) i art. 3 (dozwolone praktyki enologiczne).

W tym kontekście produkt sektora wina uznaje się za „wyprodukowany”, jeżeli uzyskuje cechy charakterystyczne i spełnia wymogi określone w części II załącznika VII do rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych dla danej kategorii wina, w tym dzięki wdrożeniu, w stosownych przypadkach, dozwolonych praktyk enologicznych na podstawie przepisów określonych w art. 80 i załączniku VIII do tego rozporządzenia.

Przykładowo „wino” (kategoria 1) oznacza produkt otrzymywany wyłącznie w drodze całkowitej lub częściowej fermentacji alkoholowej świeżych winogron, rozgniatanych lub nie, lub moszczu winogronowego. Wino musi ponadto osiągnąć wymaganą zawartość alkoholu i kwasowość, jak określono w części II pkt 1 załącznika VII do rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych.

W przypadku „wina musującego” (kategoria 4), otrzymywanego z drugiej fermentacji alkoholowej, można je uznać za „wyprodukowane” dopiero po drugiej fermentacji, po której produkt osiągnął zawartość alkoholu i warunki nadciśnienia określone w części II załącznika VII do rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych. Prosta winifikacja win bazowych lub asamblaż, mające miejsce przed dniem 8 grudnia 2023 r., nie uzasadniałyby zwolnienia z obowiązku etykietowania dotyczącego wartości odżywczej.

Zgodnie z art. 80 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych po zakończeniu produkcji można stosować inne praktyki enologiczne do celów odpowiedniego konserwowania lub właściwego dojrzewania produktu sektora wina.

- 5) *W jaki sposób odbywałaby się weryfikacja stosowania przepisów dotyczących etykietowania, w szczególności w odniesieniu do określenia „wyprodukowane”?*

Egzekwowanie przepisów dotyczących etykietowania wina należy do kompetencji organów państw członkowskich.

Wszystkie wina krajowe lub przywożone wprowadzane do obrotu w UE po dniu 8 grudnia 2023 r. muszą, co do zasady, spełniać nowe wymogi dotyczące etykietowania. Wino wyprodukowane przed dniem 8 grudnia 2023 r. (w kwestii terminu „wyprodukowane” – zob. pytanie 4) może jednak – do wyczerpania zapasów – być nadal wprowadzane do obrotu zgodnie z wymogami dotyczącymi etykietowania mającymi zastosowanie przed tą datą. Jeżeli chodzi o wina przywożone, wina przywiezione przed tą datą uznaje się za wyprodukowane wcześniej, a zatem kwalifikujące się do objęcia tym zwolnieniem.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/934 z dnia 12 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do obszarów uprawy winorośli, w przypadku których zawartość alkoholu może być zwiększona, dozwolonych praktyk enologicznych i ograniczeń mających zastosowanie do produkcji i konserwowania produktów sektora win, minimalnej zawartości alkoholu w odniesieniu do produktów ubocznych oraz ich usuwania, a także publikacji dokumentów OIV (Dz.U. L 149 z 7.6.2019, s. 1).
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/ALL/?uri=CELEX:32019R0934>

Wykaz składników

6) Jaką formę powinien mieć wykaz składników?

W odniesieniu do formy prezentacji wykazu składników mają zastosowanie przepisy ogólne rozporządzenia w sprawie informacji o żywności, gdyż nie określono przepisów szczegółowych dotyczących wina. Przepisy te przedstawiono w art. 18–22 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności (zob. odpowiedź na pytanie 1). Jeżeli chodzi o prezentację wykazu:

- Wykaz składników jest poprzedzony nagłówkiem zawierającym wyraz „składniki”.
- W wykazie umieszcza się wszystkie składniki, w malejącej kolejności ich masy w momencie użycia składników przy wytwarzaniu tego środka spożywczego. Składniki stanowiące mniej niż 2 % produktu końcowego mogą być wymienione w dowolnej kolejności po pozostałych składnikach.
- Składniki oznaczają się ich szczegółową nazwą z uwzględnieniem wyjątków przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie informacji o żywności i w rozporządzeniu delegowanym (UE) 2019/33 (np. nazwa „winogrona” w odniesieniu do surowca).

7) Jak należy nazywać dodatki i substancje pomocnicze w przetwórstwie stosowane w produkcji wina? Czy należy wymieniać dodatki wraz z ich funkcją technologiczną?

Zgodnie z częścią C załącznika VII do rozporządzenia w sprawie informacji o żywności dodatki w wykazie składników należy określić nazwą ich kategorii funkcjonalnej, po której następuje ich szczegółowa nazwa lub, w stosownych przypadkach, numer E. Przepisy dotyczące etykietowania wina nie nakładają w tym względzie żadnych dalszych wymogów dotyczących prezentacji.

W tabeli 2 w części A załącznika I do rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/934 określono pełny wykaz dodatków i substancji pomocniczych w przetwórstwie, które można stosować w produkcji wina, pogrupowano je według odpowiednich kategorii funkcjonalnych (regulatory kwasowości, konserwanty i przeciwutleniające, czynniki stabilizujące itp.) oraz podano terminy do stosowania na potrzeby nazywania kategorii funkcjonalnych i substancji, które mają być wymienione w wykazie składników, które to kategorie i substancje należy przedstawić przy użyciu wskazanych nazw (kolumna 1) lub, alternatywnie, numerów E dodatków (kolumna 2).

Art. 48a ust. 5 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/33 przewiduje możliwość wskazania dodatków w kategoriach „regulatory kwasowości” i „czynniki stabilizujące”, które są podobne lub wzajemnie zastępowalne, używając wyrażenia „zawiera... i/lub”, po którym wymienione są nie więcej niż trzy dodatki, w przypadku gdy co najmniej jeden z nich jest obecny w produkcie końcowym.

8) Czy w wykazie składników należy wskazać jedynie dodatki mogące powodować alergie i substancje pomocnicze w przetwórstwie?

Dodatki do żywności uznaje się za składnik zgodnie z ogólną definicją „składnika” określoną w rozporządzeniu w sprawie informacji o żywności (art. 2 ust. 2 lit. f)), a zatem wszystkie dodatki stosowane w produkcji wina stanowią integralną część wykazu składników. Zgodnie z art. 20 lit. b) rozporządzenia w sprawie informacji o żywności dodatki do żywności i enzymy stosowane jako substancje pomocnicze w przetwórstwie nie muszą być uwzględniane w wykazie składników. W art. 9 ust. 1 lit. c) tego samego rozporządzenia przewiduje się jednak obowiązkowe wskazanie wszelkich użytych przy wytworzeniu produktu i nadal obecnych w produkcie końcowym składników lub substancji pomocniczych w przetwórstwie powodujących alergie lub reakcje nietolerancji, nawet w zmienionej formie.

Wszystkie dozwolone w produkcji wina w UE dodatki i substancje pomocnicze w przetwórstwie wymieniono w tabeli 2 w części A załącznika I do rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/934.

Podsumowując, wykaz składników musi zawierać wszystkie użyte w procesie produkcji wina opatrzonego etykietą i nadal obecne w produkcie końcowym dodatki oraz substancje pomocnicze w przetwórstwie powodujące alergie lub reakcje nietolerancji.

9) *W jaki sposób należy prezentować na etykiecie substancje powodujące alergie?*

Na etykiecie należy wskazać wszystkie obecne w produkcji końcowym – nawet w zmienionej formie – substancje powodujące alergie lub reakcje nietolerancji. Istnieją dwie możliwości ich prezentacji na etykiecie:

- a) W przypadku gdy wykaz składników znajduje się na etykiecie, wszystkie substancje powodujące alergie lub reakcje nietolerancji muszą być oznaczone jako składniki w wykazie składników. Zgodnie z art. 21 ust. 1 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności nazwa substancji lub produktu musi być podkreślona za pomocą pisma wyraźnie odróżniającego ją od reszty wykazu składników, np. za pomocą czcionki, stylu lub koloru tła.
 - b) W przypadku gdy wykaz składników prezentowany jest za pomocą środków elektronicznych, wszystkie substancje powodujące alergie lub reakcje nietolerancji muszą być wskazane na opakowaniu lub na załączonej do niego etykiecie. Ich prezentacja musi być poprzedzona słowem „zawiera”, po którym podaje się nazwę lub nazwy odpowiednich substancji lub produktów prezentowane zgodnie z art. 41, art. 48a ust. 4 i załącznikiem I do rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/33. W takim przypadku pełny wykaz składników prezentowany za pomocą środków elektronicznych powinien być zgodny z przepisami opisanymi w lit. a).
- 10) *Jeżeli na etykiecie podaje się wykaz składników obejmujący substancje powodujące alergie, czy można powtórzyć informacje o alergenach w formie „zawiera...”, czy też za pomocą piktogramu?*

Nie należy powtarzać informacji o substancjach powodujących alergie lub reakcje nietolerancji bez uszczerbku dla obowiązujących przepisów Unii mających zastosowanie do szczególnych produktów żywnościowych⁽⁶⁾. Rozporządzenie w sprawie informacji o żywności nakłada wyraźny wymóg, że informacje o substancjach powodujących alergie lub reakcje nietolerancji muszą być podawane w wykazie składników. W przypadku braku wykazu składników we wskazaniu takich substancji musi znajdować się słowo „zawiera”, po którym podaje się nazwę substancji lub produktu.

W przypadku wina stosowanie piktogramu jako fakultatywnej informacji dołączonej do obowiązkowych danych szczegółowych objętych odniesieniem pozostaje jedynym możliwym powtórzeniem, zgodnie z art. 41 ust. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/33.

11) *Jakie są zasady wskazywania na etykiecie substancji powodujących alergie lub reakcje nietolerancji?*

W art. 41 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/33 przewidziano określenia, które należy stosować do etykietowania niektórych substancji lub produktów powodujących alergie lub reakcje nietolerancji, o których mowa w art. 21 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności, w odniesieniu do siarczynów, jaj i produktów na bazie jaj oraz mleka i produktów na bazie mleka. Określenia te są wymienione w części A załącznika I do tego samego rozporządzenia.

Powinny one być nadal stosowane również w wykazie składników w celu zachowania spójności i z uwagi fakt, że znają je konsumenci.

Art. 48a ust. 4 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/33 odnosi się do substancji powodujących alergie lub reakcje nietolerancji, innych niż substancje wymienione w art. 41, ponieważ pewne znane substancje powodujące alergie nie są objęte art. 41. W tych bardzo ograniczonych przypadkach substancje powodujące alergie lub reakcje nietolerancji należy wymienić zgodnie z ich szczegółową nazwą określoną w kolumnie 1 tabeli 2 w części A załącznika I do rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/334 (np. „białko pszenicy”).

12) *Czy w wykazie składników należy wskazywać substancje stosowane do wzbogacania?*

Tak, substancje wykorzystywane do wzbogacania uznaje się za składniki w rozumieniu art. 2 ust. 2 lit. f) rozporządzenia w sprawie informacji o żywności, o ile dodaje się je podczas wytwarzania i o ile są one obecne w produkcie końcowym, nawet jeśli mają zmienioną formę, a zatem należy je wskazywać w wykazie składników.

⁽⁶⁾ Zawiadomienie Komisji z dnia 13 lipca 2017 r. dotyczące przekazywania informacji o substancjach lub produktach powodujących alergie lub reakcje nietolerancji, wymienionych w załączniku II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 1). [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1213\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1213(01))

- 13) *Jak uwzględnić w wykazie składników cukier przeznaczony do wzbogacania?*

Dozwolone procesy wzbogacania i substancje, które można w nich stosować, opisano w części I załącznika VIII do rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych. Zgodnie z zasadami określonymi w odniesieniu do wykazu składników w przypadku produktów sektora wina, zawartymi w art. 48a ust. 2 rozporządzenia (UE) 2019/33, zarówno zagęszczony moszcz winogronowy, jak i rektyfikowany zagęszczony moszcz winogronowy można zastąpić określeniem „zagęszczony moszcz winogronowy” lub można je sklasyfikować wspólnie i uwzględnić w wykazie składników wyłącznie jako „zagęszczony moszcz winogronowy”. Inną substancję dozwoloną do celów wzbogacania, sacharozę, należy wymienić oddzielnie. Zgodnie z częścią B załącznika VII do rozporządzenia w sprawie informacji o żywności zezwala się na oznaczanie „wszystkich rodzajów sacharozy” nazwą „cukier”, chociaż nie jest to obowiązkowe.

- 14) *Czy konieczne jest wymienianie drożdży jako składników?*

Drożdże wykorzystywane do produkcji wina nie muszą być wymieniane jako składniki. Zgodnie z tabelą 2 w części A załącznika I do rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/934 stosuje się je jako substancje pomocnicze w przetwórstwie. Zgodnie z art. 20 lit. b) pkt (ii) rozporządzenia w sprawie informacji o żywności dodatki stosowane jako substancje pomocnicze w przetwórstwie nie muszą być uwzględniane w wykazie składników. Inne składniki lub części drożdży wykorzystywane w różnych funkcjach w produkcji wina również uznaje się za substancje pomocnicze w przetwórstwie i w związku podlegają one temu samemu zwolnieniu. Jedynym związkiem drożdży, który należy wymienić w wykazie składników, jest mannoproteina drożdży, ponieważ stosuje się ją jako dodatek określony w tabeli 2 w części A załącznika I do rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/934.

- 15) *Jeżeli przy etykietowaniu uwzględnia się wszystkie możliwe alternatywy w grupie regulatorów kwasowości i czynników stabilizujących, czy istnieje określona kolejność, w jakiej należy je wskazać?*

Nie. Jedynymi wymogami dotyczącymi kolejności podawania składników są wymogi zawarte w art. 18 ust. 1 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności w związku z częścią A załącznika VII do tego rozporządzenia. Zgodnie z częścią A pkt 6 załącznika VII do rozporządzenia w sprawie informacji o żywności nie jest ponadto konieczne podawanie w określonym porządku wszelkich składników stanowiących mniej niż 2 % produktu gotowego.

- 16) *Czy po określeniu „butelkowane w atmosferze ochronnej” lub „butelkowanie może odbywać się w atmosferze ochronnej” należy umieścić informację na temat zastosowanego gazu do pakowania, czy też ewentualnie należy wymienić możliwe alternatywy dla gazów do pakowania?*

W art. 48a ust. 6 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/33 wyraźnie stwierdzono, że „wskazanie dodatków należących do kategorii »gazy do pakowania« w wykazie składników **można zastąpić** konkretną daną szczegółową »butelkowane w atmosferze ochronnej« lub »butelkowanie może odbywać się w atmosferze ochronnej«”. W przypadku zastosowania jednej z tych określonych danych szczegółowych nie jest konieczne oddzielne wskazywanie wykorzystanych gazów ani w wykazie składników, ani w uzupełnieniu do konkretnych danych szczegółowych. Odniesienie do gazów do pakowania wraz z powyższymi konkretnymi danymi szczegółowymi, jeżeli je wykorzystano, należy umieścić w tym samym polu widzenia, co wykaz składników.

W przypadku gdy gazy do pakowania wskazano w wykazie składników (tj. jeżeli nie wykorzystano konkretnej danej szczegółowej), należy je przedstawić zgodnie z tymi samymi zasadami, co wszelkie inne dodatki (tj. kategoria funkcjonalna, a następnie nazwa lub, w stosownych przypadkach, numer E).

- 17) *Jeżeli zastosowano alternatywy dla gazu do pakowania, czy istnieje określona kolejność, w której należy wskazać gazy do pakowania?*

W rozporządzeniu delegowanym (UE) 2019/33 nie zezwolono na wymienianie alternatywnych gazów do pakowania. Określony gaz do pakowania, który zastosowano, należy uwzględnić w wykazie składników wraz z jego szczegółową nazwą lub zastąpić go jedną z następujących konkretnych danych szczegółowych: „butelkowane w atmosferze ochronnej” lub „butelkowanie może odbywać się w atmosferze ochronnej”.

- 18) *W jaki sposób należy wskazać na etykiecie główny składnik wina? Zgodnie z definicją wino produkuje się z całych winogron, miazgi winogronowej lub moszczu winogronowego. Moszcz winogronowy jest naturalnym produktem pośrednim wytwarzanym bezpośrednio z winogron. W jakich sytuacjach należy zatem wskazać moszcz jako składnik i w jakich sytuacjach winogrona powinny zostać wskazane jako składnik?*

Jak wynika z art. 48a ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/33, w przypadku surowców, które stanowią „główny składnik” wina, można dokładnie wskazać, czy wykorzystano winogrona, miazgę winogronową lub moszcz winogronowy, lub zastąpić wszystkie te elementy jednym określeniem „winogrona”. Przepis ten zapewnia ewentualne uproszczenie dla podmiotów, które mogą stosować je na zasadzie dobrowolności.

Informacja o wartości odżywczej

- 19) *W jakiej formie należy przedstawić informację o wartości odżywczej? Czy powinna to być tabela, czy też istnieją inne możliwe formy?*

Prezentację informacji o wartości odżywczej reguluje art. 34 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności.

Jeżeli jest na to miejsce, informację o wartości odżywczej należy podać w formacie tabeli z wyrównanymi liczbami. Jeżeli nie ma miejsca na prezentację za pomocą tabeli, można zastosować format liniowy. W przypadku gdy informację o wartości odżywczej podaje się za pomocą środków elektronicznych, należy ją zawsze przedstawiać w formie tabeli z wyrównanymi liczbami, ponieważ nie mają zastosowania ograniczenia przestrzenne.

Kolejność prezentowania poszczególnych elementów informacji o wartości odżywczej określono w załączniku XV do rozporządzenia w sprawie informacji o żywności. W przypadku elementów obowiązkowych kolejność ta jest następująca: wartość energetyczna, tłuszcz (w tym kwasy tłuszczowe nasycone, ...); węglowodany (w tym cukry, ...); białko, sól. Innym rozwiązaniem jest tabela:

Wartość energetyczna
tłuszcz
w tym
– kwasy tłuszczowe nasycone
węglowodany
w tym
– cukry
białko
sól

Istnieją również przepisy szczegółowe dotyczące kolejności innych elementów, które mogą być dodawane do informacji o wartości odżywczej zgodnie z art. 30 ust. 2 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności (np. alkohole wielowodorotlenowe), ale elementy te nie są obowiązkowe.

Jeżeli treść informacji o wartości odżywczej na opakowaniu lub etykiecie ogranicza się do wartości energetycznej, tj. w przypadkach przedstawienia pełnej informacji o wartości odżywczej za pomocą środków elektronicznych, w nowym art. 119 ust. 4 zmienionego rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych wyraźnie zezwolono na wyrażenie wartości energetycznej pomocą symbolu „E”, po którym następuje wartość.

- 20) *Oprócz wartości energetycznej rozporządzenie w sprawie informacji o żywności przewiduje wskazanie ilości tłuszczu, kwasów tłuszczowych nasyconych, węglowodanów, cukrów, białka i soli. Czy w przypadku braku tych składników w winie (np. tłuszczu lub tłuszczów nasyconych) ich zawartość należy oznaczyć na etykiecie jako „0”, czy też nie ma potrzeby uwzględniania tłuszczu?*

Zgodnie z art. 34 ust. 5 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności w przypadkach gdy wartość energetyczna lub ilość składnika(-ów) odżywczej(-ych) w produkcie jest znikoma, informacje dotyczące tych elementów można zastąpić takim komunikatem, jak „Zawiera znikome ilości...”, który umieszcza się bezpośrednio w pobliżu informacji o wartości odżywczej.

W przeciwnym razie wszystkie obowiązkowe elementy należy wskazać w kolejności określonej w art. 34 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności, w tym w przypadku, gdy ich zawartość jest równa zeru.

- 21) *Czy w informacji o wartości odżywczej oprócz tłuszczu, kwasów tłuszczowych nasyconych, węglowodanów, cukrów, białka i soli niezbędny jest jakikolwiek inny składnik?*

Zgodnie z art. 30 ust. 1 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności obowiązkowa informacja o wartości odżywczej musi obejmować wartość energetyczną oraz ilości tłuszczu, kwasów tłuszczowych nasyconych, węglowodanów, cukrów, białka i soli. Zgodnie z art. 30 ust. 2 tego samego rozporządzenia obowiązkowa treść może zostać uzupełniona informacją o ilości jednego lub większej liczby z następujących składników, w stosownych przypadkach: kwasów tłuszczowych jednonienasyconych, kwasów tłuszczowych wielonienasyconych, alkoholi wielowodorotlenowych, skrobi, włókna pokarmowego, każdej z witamin lub każdego ze składników mineralnych wymienionych w pkt 1 części A załącznika XIII i obecnych w znaczącej ilości zgodnie z jej definicją w pkt 2 części A załącznika XIII do tego samego rozporządzenia.

- 22) *W jaki sposób ustala się wartości poszczególnych elementów odżywczych? Czy konieczna jest analiza w odniesieniu do każdego wina i każdego zbioru, czy można również obliczyć wartości (np. w przypadku kalorii za pośrednictwem zawartości alkoholu i cukru resztkowego)?*

Jeżeli chodzi o etykietowanie wartości uwzględnionych w informacji o wartości odżywczej, zastosowanie mają odpowiednie artykuły rozporządzenia w sprawie informacji o żywności.

W szczególności, zgodnie z art. 31 (obliczanie), wartości w informacji o wartości odżywczej są wartościami średnimi opartymi na: a) analizie żywności dokonanej przez producenta; b) znanych lub rzeczywistych wartości średnich użytych składników; lub c) ogólnie dostępnych i zaakceptowanych danych.

Wartość energetyczną należy obliczać przy użyciu współczynników przeliczeniowych przewidzianych w załączniku XIV do rozporządzenia w sprawie informacji o żywności oraz podanych w kilodżulach (kJ) i kilokaloriach (kcal), przy czym w pierwszej kolejności wskazuje się kilodżule, a następnie kilokalorie, jak przewidziano w załączniku XV do tego rozporządzenia.

Wartości energetyczne i wartości odżywcze należy podać w przeliczeniu na 100 g lub na 100 ml (art. 32 ust. 2 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności).

- 23) *Ze względu na specyfikę produkcji wina pojedyncze partie mogą różnić się między sobą. Jaka jest dopuszczalna różnica między informacjami na etykiecie a rzeczywistą wartością energetyczną i zawartością składników odżywczych w winie?*

Odchylenia w odniesieniu do informacji o wartości odżywczej wina są takie same jak określone w rozporządzeniu w sprawie informacji o żywności, które wskazuje, że wartość energetyczną i ilość składników odżywczych powinno się oznaczać jako „wartość średnią”, definiowaną jako wartość, która najlepiej określa ilość składnika odżywczego zawartego w danym środku spożywczym i uwzględnia naturalną zmienność środków spożywczych, sezonową zmienność, wzorce konsumpcji i inne czynniki, które mogą mieć wpływ na zmianę wartości rzeczywistej (zob. pkt 13 załącznika I do rozporządzenia w sprawie informacji o żywności).

Służby Komisji wydały wytyczne ⁽⁷⁾ dla właściwych organów państw członkowskich, dotyczące ustalania dopuszczalnych odchyleń dla wartości odżywczych podanych na etykiecie. Służby Komisji opublikowały również tabelę podsumowującą ⁽⁸⁾, w której przedstawiono przegląd poszczególnych dopuszczalnych wartości zawartych w wytycznych.

W wytycznych stwierdzono, że podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze powinny działać w dobrej wierze, aby zapewnić wysoki stopień dokładności informacji o wartości odżywczej. W szczególności podawane wartości powinny być zbliżone do wartości średnich w wielu partiach i nie powinny być ustalane na żadnym z krańcowym poziomów dopuszczalnego zakresu.

W odniesieniu do wskazywania zawartości alkoholu zastosowanie mają jednak zasady dotyczące tolerancji określone w art. 44 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/33.

- 24) *Jakie są dopuszczalne różnice między wartościami podanymi na etykiecie a rzeczywistą zawartością w winie, w przypadku gdy wskazane wartości mogą ulec zmianie w z biegiem lat, w trakcie dojrzewania wina?*

Zgodnie z art. 31 ust. 3 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności wartość energetyczna i ilości składników odżywczych, o których mowa w art. 30 ust. 1–5, muszą odnosić się do żywności w postaci dostępnej w sprzedaży, przy uwzględnieniu tolerancji, o których mowa w poprzednim pytaniu.

- 25) *Jaki powinien być rozmiar czcionki?*

Ogólne zasady w zakresie prezentacji obowiązkowych danych szczegółowych dotyczących produktów sektora wina, o których to danych mowa w art. 119 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, określono w art. 40 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/33. Zgodnie z art. 40 ust. 3 rozmiar czcionki użytej do zapisu takich obowiązkowych danych szczegółowych, w tym czcionki wykorzystanej do przedstawienia informacji o wartości odżywczej i wykazu składników, musi wynosić co najmniej 1,2 mm, niezależnie od zastosowanego formatu czcionki.

⁽⁷⁾ https://food.ec.europa.eu/system/files/2016-10/labelling_nutrition-vitamins_minerals-guidance_tolerances_1212_en.pdf

⁽⁸⁾ https://food.ec.europa.eu/system/files/2016-10/labelling_nutrition-vitamins_minerals-guidance_tolerances_summary_table_012013_en.pdf

Etykietowanie elektroniczne

- 26) *Czy będzie obowiązywał specjalny system lub oprogramowanie do podawania informacji za pomocą środków elektronicznych? Czy pełną informację na temat wartości odżywczych przedstawianą za pomocą środków elektronicznych i wskazaną na opakowaniu można podawać przy użyciu mniej powszechnych kodów 2D?*

W zmienionym rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych nie określono środków elektronicznych, które należałoby stosować do podawania informacji o wartości odżywczej i wykazu składników poza etykietą, ani specjalnych elektronicznych rodzajów dostępu do takich informacji. Jedyne warunki określone w zmienionym rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych dotyczą funkcjonowania środków elektronicznych jest taki, że stosowany system nie może gromadzić ani śledzić danych użytkowników. Komisja nie dysponuje odpowiednimi uprawnieniami w zakresie ustalania dalszych zasad e-oznakowania lub specjalnych środków elektronicznych, które należałoby stosować.

Informacje można co do zasady podawać za pomocą wszelkich środków elektronicznych, środków do celów etykietowania elektronicznego lub e-oznakowania dostępnych dla ogółu społeczeństwa za pośrednictwem dowolnego rodzaju kodu kreskowego (QR, 2D innego niż QR, 1D, czip), który zawiera link do informacji online możliwy do uzyskania przy wykorzystaniu ogólnodostępnych urządzeń (tj. smartfona).

Podanie linku do informacji elektronicznej na opakowaniu lub etykiecie powinno być zgodne z wymogami wymienionymi w art. 12 i 13 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności dotyczącymi przedstawiania obowiązkowych danych szczegółowych. Link taki musi bowiem pojawić się bezpośrednio na opakowaniu lub etykiecie i zostać umieszczony w widocznym miejscu w taki sposób, aby był dobrze widoczny, wyraźnie czytelny oraz, w stosownych przypadkach, nieusuwalny. Nie może być w żaden sposób ukryty, zasłonięty, pomniejszony ani przerwany jakimikolwiek innymi nadrukami, ilustracjami czy innym materiałem.

Powinien ponadto zapewniać łatwy, bezpośredni i powszechny dostęp do informacji w sposób porównywalny z prezentacją danych szczegółowych na opakowaniu lub załączonej etykiecie. Zastosowanie wysoce specjalistycznych lub nietypowych sposobów dostępu do informacji nie służy celom e-oznakowania i byłoby raczej niewłaściwe jako narzędzie wspierające przekazywanie informacji konsumentom.

- 27) *Czy pełną informację o wartości odżywczej i wykaz składników, udostępnione za pomocą środków elektronicznych, można podawać z wykorzystaniem kodu QR na etykiecie wina odsyłającego do elektronicznej etykiety zawierającej pełną informację i wykaz składników?*

Zmienione rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych stanowi, że zarówno informację o wartości odżywczej, jak i wykaz składników można podać „za pomocą środków elektronicznych wskazanych na opakowaniu lub na załączonej do niego etykiecie”. Kody QR są jedną z możliwych metod udostępniania konsumentom, na etykiecie lub opakowaniu, informacji elektronicznych, o których mowa powyżej.

- 28) *Czy kod QR można zamieścić w formie dodatkowej „naklejki”, poza oryginalną etykietą butelki, czy musi on być częścią oryginalnej etykiety producenta?*

Sekcja 2.2 zawiadomienia Komisji w sprawie pytań i odpowiedzi dotyczących stosowania rozporządzenia w sprawie informacji o żywności⁽⁹⁾ stanowi, że „etykiety nie mogą być łatwo usuwalne, tak aby nie ograniczać dostępu konsumenta do obowiązkowych informacji na temat żywności”.

Ponadto dostarczanie za pomocą środków elektronicznych szczegółowych informacji istotnych dla wykazu składników i informacji o wartości odżywczej nie zwalnia z obowiązku przedstawiania istotnych informacji zgodnie z przepisami UE, niezależnie od tego, czy kod QR byłby naklejką, czy też nie. W szczególności należy zapewnić, aby zgodnie z art. 40 ust. 1 rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/33 informacje istotne dla wykazu składników i informacji o wartości odżywczej, które są obowiązkowymi danymi szczegółowymi (art. 119 zmienionego rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych), były umieszczane w tym samym polu widzenia, co pozostałe obowiązkowe dane szczegółowe oraz były jednocześnie czytelne w takim samym stopniu bez konieczności odwracania pojemnika, miały formę nieusuwalnych znaków oraz były wyraźnie wyodrębnione z otaczającego je tekstu lub obrazów graficznych.

⁽⁹⁾ Zawiadomienie Komisji w sprawie pytań i odpowiedzi dotyczących stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (Dz.U. C 196 z 8.6.2018, s. 1). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX%3A52018XC0608%2801%29>

- 29) Czy istnieją specyfikacje projektu dotyczące przedstawiania informacji o wartości odżywczej i ich elektronicznej formy, czy też istnieje możliwość indywidualnego dostosowania projektu?

Zasady przedstawiania informacji o wartości odżywczej określono w art. 34 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności, jak opisano również w sekcji powyżej, w szczególności w pytaniu 19 (zob. również sekcja 3 zawiadomienia Komisji w sprawie pytań i odpowiedzi dotyczących stosowania rozporządzenia w sprawie informacji o żywności⁶). Zasady te mają zastosowanie do informacji o wartości odżywczej, niezależnie od tego, czy są przedstawiane na etykiecie fizycznej, czy za pomocą środków elektronicznych.

- 30) Czy możliwe jest powiązanie za pomocą kodu QR lub podobnego „etykiety elektronicznej” zawierającej pełne informacje o wartości odżywczej i wykaz składników ze stroną główną producenta będącą częścią jego strony internetowej?

Nie. Art. 119 ust. 5 zmienionego rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych stanowi, że pełnej informacji o wartości odżywczej i wykazu składników nie prezentuje się wraz z innymi informacjami przeznaczonymi do celów sprzedaży lub marketingu i nie gromadzi się ani nie śledzi żadnych danych użytkownika. Zdaniem służb Komisji przedstawienie tych obowiązkowych informacji na stronie internetowej producentów nie wydaje się być zgodne z warunkami określonymi w art. 119 ust. 5, ponieważ oczekuje się, że strona internetowa producenta wina będzie zazwyczaj zawierać informacje handlowe istotne do celów marketingu lub sprzedaży. Ponadto strony internetowe zazwyczaj śledzą informacje na temat użytkowników.

Środki elektroniczne/platforma elektroniczna, na której umieszczane są informacje, powinny zapewniać takie same gwarancje, jakie obowiązują w przypadku, gdy informacje są umieszczane na opakowaniu lub dołączonej etykiecie, pod względem czytelności, stabilności, wiarygodności, trwałości i dokładności informacji przez cały cykl życia produktu. Zagwarantowanie tych cech wydaje się wątpliwe, gdyby informacje te były umieszczane na stronie internetowej producenta, którą można łatwo zmodyfikować w dowolnym momencie, nawet w przypadku, gdy produkt został już wprowadzony na rynek.

- 31) Czy producenci mogą umieszczać na etykietach dodatkowe kody QR niebędące „środkami elektronicznymi”, które umożliwiają wyświetlanie informacji marketingowych?

Przekazywanie dodatkowych dobrowolnych informacji za pośrednictwem etykiety, takich jak dodatkowy kod QR, reguluje art. 118 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, zgodnie z którym etykietowanie produktów sektora wina nie może być uzupełniane jakimikolwiek dodatkowymi określeniami, chyba że te określenia spełniają wymogi rozporządzenia w sprawie informacji o żywności.

Art. 36 ust. 2 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności stanowi, że informacje na temat żywności przekazywane na zasadzie dobrowolności nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd; nie mogą być niejednoznaczne ani dezorientować konsumenta; oraz muszą być, w stosownych przypadkach, oparte na odpowiednich danych naukowych. Art. 37 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności stanowi, że nie można prezentować takich informacji ze szkodą dla przestrzeni dostępnej do prezentacji obowiązkowych informacji na temat żywności.

Stosowanie dodatkowych kodów QR nie powinno wprowadzać konsumentów w błąd ani powodować dezorientacji wśród konsumentów oraz nie powinno skutkować ograniczeniem miejsca dostępnego do prezentacji obowiązkowych danych szczegółowych, które obejmowałyby kody zapewniające dostęp do obowiązkowych informacji za pomocą środków elektronicznych.

- 32) Czy możliwe jest użycie jednego kodu QR, który będzie pełnił rolę kodu EAN oraz będzie również nośnikiem obowiązkowych danych, takich jak wykaz składników i wartości odżywczej?

Głównym aspektem do rozważenia przy przedstawianiu informacji jest to, do kogo są skierowane, i jaki jest cel ich różnych elementów, a nie ich ewentualny obowiązkowy charakter.

W przypadku obowiązkowych informacji umieszczanych na etykiecie przekazywanych drogą elektroniczną (wykaz składników i informacja o wartości odżywczej) odbiorcami docelowymi są konsumenci, którzy powinni mieć możliwość uzyskania natychmiastowego dostępu do dokładnych i niewprowadzających w błąd informacji. Informacje dotyczące EAN nie są kierowane do konsumentów, lecz mają ułatwić podmiotom (producentom, sprzedawcom, dostawcom) identyfikację towarów oraz ułatwić działania marketingowe i pomóc w ich monitorowaniu.

Stosowanie jednego kodu QR nie jest wykluczone, jeżeli podczas skanowania zapewnia on wyraźne rozdzielanie informacji skierowanych odpowiednio do konsumentów i podmiotów komercyjnych. Innymi słowy należy zapobiec ujawnianiu konsumentom informacji, które są dla nich nieistotne, podczas skanowania pojedynczego kodu.

- 33) Czy wydrukowany na etykiecie adres strony internetowej, na której konsument może znaleźć odpowiednie informacje, spełniałby ten wymóg?

Nie można uznać, że wydrukowanie zwykłego adresu strony internetowej na etykiecie stanowi wypełnienie obowiązków w zakresie etykietowania dotyczących podawania obowiązkowych danych szczegółowych za pomocą środków elektronicznych. Z definicji odpowiednie informacje muszą być bezpośrednio dostępne za pomocą kodu nadającego się do odczytu maszynowego, który zapewnia bezpośredni dostęp do odpowiednich informacji. Urządzenie zapewniające uniwersalny dostęp, takie jak smartfon, musi być w stanie odczytać/zeskanować kod na etykiecie i niezwłocznie przekierować użytkownika do odpowiednich informacji.

- 34) Czy możliwe jest przekazywanie dodatkowych informacji za pomocą środków elektronicznych na temat różnych win tego samego producenta na tej samej stronie internetowej, czy też każdy rodzaj wina powinien mieć odrębny link do strony internetowej?

Obowiązkowe informacje (wykaz składników, informacja o wartości odżywczej) o różnych winach dostarczane za pomocą środków elektronicznych mogą być przedstawiane na tej samej stronie, ale link umieszczany na poszczególnych etykietach powinien jednoznacznie prowadzić do konkretnych informacji dotyczących jednej lub kilku partii jednego referencyjnego produktu sektora wina, w sposób wyraźnie wyróżniony i zapewniający konsumentom łatwy dostęp do właściwych informacji, a zarazem zapobiegający możliwości wprowadzenia ich w błąd, w dokładnie taki sam sposób, jak w przypadku indywidualnej etykiety papierowej, która zapewnia identyfikację jednego konkretnego produktu spożywczego.

- 35) Jeśli chodzi o „gromadzenie danych”, chcielibyśmy dowiedzieć się, czy byłoby ono legalne po uzyskaniu zgody osoby, której dane dotyczą.

Zmienione rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych stanowi, że pełnej informacji o wartości odżywczej i wykazu składników nie prezentuje się wraz z innymi informacjami przeznaczonymi do celów sprzedaży lub marketingu i nie gromadzi się ani nie śledzi żadnych danych użytkownika. Nie przewidziano wyjątków od tej zasady, a zatem nie dopuszcza się zwrócenia się do użytkownika o zgodę na śledzenie jego danych. Ponadto dostęp konsumentów/użytkowników do obowiązkowych informacji powinien być bezpośredni i nie powinien obejmować żadnych etapów pośrednich, takich jak wypełnianie formularzy lub zapytania lub przechodzenie przez strony pośrednie. Służby Komisji oczekują, że po odczytaniu/zeskanowaniu kodu użytkownik zostanie natychmiast i bezpośrednio przeniesiony do obowiązkowych informacji umieszczanych na etykiecie.

- 36) Jak Komisja Europejska interpretuje pojęcie „do celów marketingowych”? W jakim stopniu umieszczenie oświadczenia na etykiecie elektronicznej (np. na temat zrównoważonego charakteru, pochodzenia produktu lub certyfikacji itp.) można uznać za informacje fakultatywne, aby można było umieścić je na etykiecie zgodnie z prawem? Kiedy to oświadczenie można natomiast uznać za „marketing”?

Art. 119 ust. 5 lit. b) zmienionego rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych odnosi się do „informacji przeznaczonych do celów sprzedaży lub marketingu”. Należy to interpretować jako przedstawienie obowiązkowych informacji w neutralnym środowisku, które gwarantuje, że uwaga czytelnika nie będzie kierowana w stronę promowania zakupu produktu, czy to bezpośrednio (np. poprzez linki do stron internetowych, promocję, wskazanie punktów sprzedaży itp.), czy też pośrednio (np. poprzez projekty zwiększające atrakcyjność wizualną lub dźwiękową, zwroty lub oświadczenia, które mogą być atrakcyjne dla konsumenta, język handlowy lub inne strategie handlowe mające na celu wpływanie na zachowanie nabywcze i decyzje konsumentów).

Przekazywanie innych dodatkowych dobrowolnych informacji za pośrednictwem etykiety (w tym etykiety elektronicznej) reguluje art. 118 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, zgodnie z którym etykietowanie produktów sektora wina nie może być uzupełniane jakimikolwiek dodatkowymi określeniami, chyba że spełniają one wymogi rozporządzenia w sprawie informacji o żywności. W szczególności art. 36 ust. 2 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności stanowi, że informacje na temat żywności przekazywane na zasadzie dobrowolności nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd, o czym mowa w art. 7 tego rozporządzenia; nie mogą być niejednoznaczne ani dezorientować konsumenta; oraz muszą być, w stosownych przypadkach, oparte na odpowiednich danych naukowych. Ponadto art. 37 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności stanowi, że nie można prezentować takich informacji ze szkodą dla przestrzeni dostępnej do prezentacji obowiązkowych informacji na temat żywności.

- 37) Czy umieszczenie na etykiecie linku do strony internetowej wytwórni wina poświęconej handlowi elektronicznemu zostałoby uznane za cel marketingowy?

Umieszczenie strony internetowej przeznaczonej do handlu elektronicznego lub strony internetowej wytwórni wina uznaje się bezsprzecznie za „cel marketingowy”.

- 38) W jaki sposób należy identyfikować informacje przekazywane za pomocą środków elektronicznych na etykiecie w celu poinformowania o treściach przekazywanych za pomocą środków elektronicznych? Czy kod QR może być identyfikowany za pomocą symbolu (np. literą „i” oznaczającą „informacje dla konsumentów”), czy też należy wyraźnie opisać obowiązkowe informacje, do których prowadzi kod QR? Czy opis byłby zbyt uciążliwy i mógł prowadzić do rozdrobnienia rynku wewnętrznego?

Art. 13 ust. 1 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności stanowi, że „obowiązkowe informacje na temat żywności muszą być umieszczone w widocznym miejscu w taki sposób, aby były dobrze widoczne, wyraźnie czytelne oraz, w stosownych przypadkach, nieusuwalne. Nie mogą być w żaden sposób ukryte, zasłonięte, pomniejszone ani przerwane jakimikolwiek innymi nadrukami, ilustracjami czy innym materiałem”. Jeśli na etykiecie nie występuje wyraźne odniesienie do treści informacji dostarczanych za pomocą środków elektronicznych, konsumentom trudno jest zinterpretować i zrozumieć charakter informacji (obowiązkowych lub nie) zawartych w linku. W takim przypadku można uznać, że obowiązkowe informacje są ukryte, niedostrzegalne i nie są dobrze widoczne.

Kod QR należy zatem zaprezentować w sposób umożliwiający konsumentom zrozumienie, jaka jest jego treść, tj. obowiązkowe informacje przedstawiane za pomocą środków elektronicznych. Ogólne terminy lub symbole (takie jak „i”) nie są wystarczające, aby spełnić wymogi niniejszego przepisu. Jeżeli informacje przekazywane za pomocą środków elektronicznych (określone np. kodem QR) stanowią wykaz składników, należy zastosować nagłówki, o którym mowa w art. 18 ust. 1 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności, w taki sam sposób jak w przypadku obecnej praktyki stosowanej w odniesieniu do etykiet papierowych innych środków spożywczych (tj. z uwzględnieniem słowa „składniki”).

W odniesieniu do stosowanych terminów system językowy podlega tym samym zasadom co pozostałe obowiązkowe dane szczegółowe, o których mowa w art. 119 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, tj. zasadom określonym jako *lex specialis* w art. 121 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych.

- 39) W jaki sposób przewidziano, który podmiot powinien być odpowiedzialny za sprawdzenie, czy dane użytkowników nie są gromadzone lub śledzone, lub czy informacje nie są przedstawiane razem z innymi informacjami służącymi celom handlowym lub marketingowym?

Przepisy zawarte w art. 119 ust. 4 i 5 zmienionego rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych ustanawiające wymogi mające zastosowanie w przypadkach, gdy informacja o wartości odżywczej i wykaz składników są dostarczane za pomocą środków elektronicznych, odnoszą się do dwóch obowiązkowych danych szczegółowych podlegających obowiązkowemu etykietowaniu w przypadku produktów sektora wina zdefiniowanych w art. 119 ust. 1 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych.

Art. 90 lit. a) zmienionego rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych odnosi się do kontroli i kar w odniesieniu do zasad wprowadzania do obrotu. W ust. 1 tego artykułu przewidziano obowiązki państw członkowskich w zakresie wprowadzania do obrotu produktów, o których mowa w art. 119 ust. 1 rozporządzenia o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, etykietowanych niezgodnie z tym rozporządzeniem. Ust. 3 tego samego artykułu odnosi się do kontroli przeprowadzanych przez państwa członkowskie w celu sprawdzenia, czy niektóre produkty, w tym wino, spełniają zasady wprowadzania do obrotu określone w rozporządzeniu o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych.

W związku z tym kontrolę przestrzegania wyżej wymienionych przepisów powinny przeprowadzać te same organy państw członkowskich, które są odpowiedzialne za kontrolę etykietowania i prezentacji produktów sektora wina.

- 40) Czy konsument ma prawo dostępu do strony docelowej kodu QR przez dłuższy okres? Czy Komisja wyda zalecenie dotyczące długości okresu dostępności kodu QR po sprzedaży wina?

Zgodnie z art. 12 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności obowiązkowe informacje na temat żywności muszą być łatwo dostępne w odniesieniu do każdego środka spożywczego. Obowiązkowe informacje przekazywane za pomocą środków elektronicznych (np. kodu QR) powinny pozostać dostępne w takim samym wymiarze jak w przypadku informacji umieszczanych na etykiecie fizycznej, tj. powinny być dostępne co najmniej przez okres, w którym oczekuje się, że określona kategoria produktu sektora wina będzie nadal odpowiednia do konsumpcji w normalnych warunkach przechowywania, aby zapewnić konsumentom dostęp do obowiązkowych informacji w dowolnym momencie przez oczekiwany okres użytkowania produktu. W tym względzie za obecność i rzetelność informacji odpowiada podmiot prowadzący przedsiębiorstwo odpowiedzialny za informacje na temat żywności, zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności. Ponadto podmioty prowadzące przedsiębiorstwo spożywcze są odpowiedzialne za wszelkie zmiany, których dokonują w informacjach na temat żywności towarzyszących środkowi spożywczemu zgodnie z art. 8 ust. 4 rozporządzenia w sprawie informacji o żywności.